

Przedpłata
wraz
z przesłanką
pocztową
wynosi
5 zł. a. w.
rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCJA
i
Administracja
we Lwowie
przy placu
Maryackim
l. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 4.

Dnia 22. Lutego 1882.

IX. rocznik.

Treść: Projekt spółki dla handlu wiejskiego. — Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za styczeń 1882. — Ruch stowarzyszeń. Składka na upominek dla Patrona. Fundusz zaopatrzenia. Stowarzyszenie pożyczkowe w Krakowie. Towarzystwo kred. rękodziel. i przemysł. w Krakowie. Tow. zal. i kredytowe w Rzeszowie. Towarzystwo zal. i kred. w Strzyżowie. — Bilanse za r. 1881. Drohobycz Spar. u. Credit Verein. Pilzno. Tow. zal. Radłów. Tow. zal. Rzeszów. Tow. zaliczkowe i kred. Strzyżów. Tow. zal. i kred. — Ogłoszenia.

Projekt spółki dla handlu wiejskiego

przez
Teofila Merunowicza.

Z miłym uczuciem czyta się coroczne sprawozdania o stanie istniejących w naszym kraju spółek ekonomicznych, opartych na zasadzie wzajemności i solidnej odpowiedzialności członków. Objęte temi sprawozdaniami cyfry są bowiem dowodem, iż stowarzyszenia udziałowe rozwijają się u nas cokolwiek powolnie, lecz ze wszęch miar prawidłowo, że zakorzeniają się one coraz silniej w społeczności naszej, jednocząc w swém gronie coraz liczniejszy zastęp członków, rozszerzając coraz bardziej promienie swjej działalności.

O ile jednak zdrowy i jędrny jest dotychczasowy rozwój spółek, opartych na zbawiennych zasadach ustawy państwowej z dnia 9. kwietnia 1873. r., o tyle znów zaprzeczyć nie można, iż dotychczas trochę za jednostronnie postępowała ich organizacja w naszym kraju. Dotąd bowiem mnożą się u nas przeważnie tylko spółki kredytowe, i chociaż Galicya posiada kilka spółek, które z powodzeniem prowadzą także innego rodzaju operacje, to jednak nikt nie zaprzeczy, iż olbrzymie skarby, jakie wydobywać możnaby na polu pracy, zjednoczonej w imię solidarności i wzajemności, dotychczas tylko nadzwyczaj niedostatecznie były z naszej strony wyzyskiwane. Podobne zakłady jak „Piérwsza związkowa drukarnia we Lwowie.“ „Towarzystwo przemysłowe“, „Towarzystwo handlu skór“, albo jak „Towarzystwo spożywcze we Lwowie“ są dowodem, że wszelkiego rodzaju spółki handlowe i produkcyjne mogą u nas istnieć i rozwijać się pomyślnie, jeżeli uda się złożyć dla nich zarząd z ludzi, znających się na rzeczy, o którą chodzi.

W szczególności uderzać musi, że dotąd tak nadzwyczajnie mało objawiło się starań, ku temu skiero-

wanych, ażeby zastosować organizacją spółkową do interesów handlowych w niezliczonych ich odmianach. Wedle mojego przekonania, jest tu niezmiernie wdzięczne pole do rozwinięcia pożytecznej dla kraju pracy obywatelskiej, gdyż właśnie dlatego, iż z usposobienia naszego i z tradycyi narodowych zatraciliśmy w sobie zamiłowanie do przedsiębiorstw handlowych, odwagę do spekulacji, przedsiębiorczość, i konieczną w zawodzie kupieckim cierpliwość i skrupulatną zapobiegliwość, to jedynie tylko w drodze asocjacji zdołamy wyrobić w sobie te drogocenne cnoty ekonomiczne, gdy wciągając do podobnych stowarzyszeń coraz liczniejsze koła, ułatwimy zaszczerpienie w rozmaitych warstwach ludności dobrych zwyczajów kupieckich, zachęcimy je do pożytecznego zatrudniania kapitałów, które dotychczas lokowane bywają nieprodukcyjnie. Tą też drogą jedynie i wyłącznie staniemy się zdolni do rozwinięcia skutecznej konkurencji tej potężnej klasie ludności, która dotychczas monopol handlu w swém ręku dzierży — w pojedynkę bowiem nie podołamy jej...

Zarząd stowarzyszenia „Spójnia“ we Lwowie, które wytknęło sobie za cel istnienia starać się o rozwój handlu i przemysłu krajowego, zwrócił uwagę na przykre położenie kupców chrześcian w naszym kraju, którzy giną marnie jeden po drugim, nie mogąc ostać się w obec przemożnej konkurencji żywołu, zmierzającego ku temu, ażeby stopniowo wszelkie gałęzie interesów handlowych przeszły pod jego wyłączne panowanie.

Obszerne na ten temat odbywały się rozprawy w łonie zarządu „Spójni“. Zaproszono także do udziału w tych rozprawach najznakomitszych kupców lwowskich z rozmaitych fachów. Ostatecznie zgodzono się na to, że jako jedną z głównych przyczyn podupadania klasy kupców chrześciańskich uznano najpiérw brak wszelkiej łączności, brak kolegialnej solidarności pomiędzy nimi, a powtóre, ciągle uszczuplanie terenu ich odbytu przez żywoł konkurencyjny.

Ażeby przeto pierwszej potrzebie zaradzić, postanowiono zawiązać we Lwowie stowarzyszenie pod nazwą: „Gremium kupców chrześcijańskich“ dla solidarnej obrony ich interesów wspólnych, jakoteż dla nawiązania pomiędzy nimi węzłów solidarności koleżeńskiej. Statut jest już prawomocny, i niebawem wejdzie gremium w życie.

Co się tyczy drugiego punktu, uchwalono rozpocząć walkę o zdobycie szerszego pola dla handlu chrześcijańskiego, przedewszystkiem przez utworzenie odpowiedniej organizacji, obejmującej cały kraj, któraby najlicniejszą warstwę ludności, ludność wiejską, przyzwyczajała powoli do kupowania i sprzedawania towarów z pominięciem dotychczasowych monopolistów handlu, któraby też tworzyła coraz to liczniejszy zastęp kupców i kramarzy chrześcijańskich w kraju, łącząc ich przez asocjację w silnie ściśniętą falangę.

Wybrano dla tej sprawy komisję, złożoną z pp. Ludwika Wierzbickiego, zast. dyrektora ruchu kolei Lwowsko-Czerniowieckiej, ks. Leonarda Soleckiego, założyciela stowarzyszenia organistów i redaktora bardzo wpływowych wydawnictw popularnych, p. Aleksego Szczerbana, redaktora ruskich czasopism ludowych *Nauka i Słowo Boże* i refenta sprawy sklepików włościańskich w ruskiem Towarzystwie imienia Michała Kaczkowskiego, p. Jakóba Lewickiego jako reprezentanta gremium kupców chrześcijańskich we Lwowie i T. Merunowicza.

Komisja ułożyła projekt statutu dla instytucji pod nazwą: „Spółka dla handlu wiejskiego, stow. zarejestrowane z ograniczoną poręką“ przy czém raczył jej być pomocnym patron gal. spółek zarobkowych i gospodarczych, dr. Tadeusz Skałkowski. Projekt ten, umieszczony poniżej w całej osnowie, zatwierdził zarząd stowarzyszenia „Spójnia“ na posiedzeniu z dnia 9. bm., poruczając wprowadzenie w życie projektowanej instytucji w swoim imieniu téjże samej komisji, wzmocnionej przez przystąpienie do niej dra Alfreda Zgórskiego, redaktora „Związku“, i prezesa „Spójni“ pana Piotra Miączyńskiego.

Gorliwie zajęła się komisja wykonaniem poruczonego jej zadania, i jest uzasadniona nadzieja, iż w krótkim już czasie „Spółka dla handlu wiejskiego“ wejdzie w życie.

Dla dokładniejszego objaśnienia celu projektowanej spółki dodać tu muszę, iż wyobrażamy sobie prowadzenie tego przedsięwzięcia w następujący sposób:

Spółki włościańskie, lub pojedynczy gospodarze bardziej przedsiębiorczego usposobienia, żony nauczycieli wiejskich, dyaki lub organisci, emerytowani oficjaliści prywatni, wdowy po księżach ruskich, podupadli dzierżawcy i t. d., którzy mają paręset zł. własnego kapi-

tału, albo też uzyskają na odpowiednią kwotę porękę gminy lub jakiejś zamożniejszej osobistości, zgłaszają się do zarządu Spółki z chęcią utworzenia kramu. Zawiera się kontrakt, regulujący wzajemne stosunki kramarza z zakładem, udziela mu się potrzebnych instrukcyj, i zaopatruje się nowy kram w potrzebny zapas towarów korzennych, bławatnych, świece, naftę, sól, żelaziwo, sznury i t. d. stosownie do miejscowych okoliczności, i zasobności kramarza w kapitał obrotowy. Liczymy także na to, iż właściciele dóbr, przeistaczając stopniowo terażniejsze karczmy w ucywilizowane gospody, dla podniesienia ich rentowności będą w nich zaprowadzali sklepiki.

Również i wędrowni kramarze jarmarczni, którzy teraz zaopatrują się w towar zwykle pod warunkami nader uciążliwymi, będą mogli wejść w stałe stosunki ze Spółką.

Każdy kramarz będzie miał w zarządzie centralnym otwarty rachunek do pewnej kwoty, odpowiadającej jego zasobom pieniężnym, lub wysokości udzielonej za niego poręki, i do tej wysokości będzie on otrzymywał towary z obowiązkiem wyrównywania salda w stałe oznaczonych terminach np. co kwartał.

W miastach powiatowych, lub w innych ważniejszych ogniskach handlowych na prowincyi będzie Spółka utrzymywała stałych agentów, dla kontroli nad rozsiazanymi w okolicy kramarzami, i dla pośrednictwa w zaopatrywaniu ich w te towary, które ci kramarze mają sprzedawać, jakoteż na odwrót do obioru zakupywanych przez nich artykułów wiejskich.

Ważną bowiem gałęź obrotów Spółki ma stanowić handel komisowy, lub na własny rachunek pobocznymi artykułami gospodarstwa wiejskiego, które wykupywane dotychczas po wsiach za bezcen przez różnych przekupniów, dostają się nareszcie w sferę hurtownego handlu eksportowego z olbrzymimi zyskami przez kilka rąk przeszedłszy. Są to mianowicie jaja kurze, przędza w motkach, masło, sér dzieżkowy, smalec i słonina, siemię lniane i konopne, płótna zgrzebne, sieraczyna, zioła lekarskie, wyroby przemysłu domowego włościan, jak np. ubiory włościańskie, garnki, kosze, kobiałki, niecki, łyżki, bednarskie roboty, fajki, kapeluze, obówie, maź, różne towary drewniane i t. d. Artykuły te znajdują się w handlu w wielkich masach, łatwo przeto zrozumieć, o ile pożyteczną może być należyta, prawdziwie racjonalna i obywatelską dążnością natchniona organizacja wymienionych tu działów handlowych.

Cyfrowo biorąc, powodzenie Spółki dla handlu wiejskiego zdaje się niezawodnem. Wszelka kalkulacja przy zielonym stoliku dokonana może jednak zawieść z łatwością, jeżeli zarząd projektowanej instytucji nie potrafi wznieść się do wysokości trudnego zadania swojego, a co ważniejsza, jeżeli cała inteligen-

cya kraju bez różnicy stronnicstw politycznych i bez względu na różnice społeczne nie zachce życzliwie wspierać rozwoju Spółki. Dobre chęci jednostek nielicznych nie pomogą w tej sprawie, jeżeli dobrze myślący ogół czynnie nie przyłoży ręki do wykonania projektu, w teorii niezawodnie ponętnego, lecz w istocie swój niezmiernie trudnego do pomyślnego urzeczywistnienia.

STATUT

spółki dla handlu wiejskiego,

stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką.

Firma, cel i godło przedsiębiorstwa.

§. 1.

Pod firmą „Spółka dla handlu wiejskiego, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ łączy się przedsiębiorstwo handlowe w tym celu, ażeby mniej zamożnym warstwom ludności dostarczać potrzebnych w codziennym życiu towarów po cenach jak najbardziej niższych, a w dobrym gatunku, jak również, ażeby pośredniczyć w sprzedaży produktów krajowych.

Godłem Towarzystwa jest wizerunek św. Michała z napisem w obwódce: „Spółka dla handlu wiejskiego, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“.

Środki.

§. 2.

Do powyższego celu Stowarzyszenie będzie zdążyło za pomocą środków następujących:

- a) przez zakładanie sklepików po wsiach, miasteczkach i w ogóle wszędzie, gdzie to korzystnym być mogłoby, z towarami mieszanymi;
- b) przez odpowiednią organizację wędrownych kramów jarmarcznych i odpustowych;
- c) przez urządzenie agencji dla pośrednictwa w handlu towarowym, wyrobami przemysłu domowego, jako też produktami gospodarstwa wiejskiego;
- d) przez urządzenie składów hurtownych z towarami, których handlem Towarzystwo będzie się zajmowało;
- e) przez przyjmowanie wkładek oszczędności na książeczki wkładkowe na imię opiekujące, począwszy od 1 zł. w. a.

Siedziba Towarzystwa i czas trwania przedsiębiorstwa.

§. 3.

Siedzibą Stowarzyszenia jest Lwów; czas trwania przedsiębiorstwa jest nieograniczony.

Majątek Stowarzyszenia.

§. 4.

Majątek Stowarzyszenia składa się:

- a) z udziałów;
- b) z funduszu zapasowego.

§. 5.

Majątek, względnie fundusz obrotowy Stowarzyszenia powstaje:

- a) z ulokowanych w Stowarzyszeniu kapitałów lub pożyczek przez Stowarzyszenie zaciągniętych;
- b) z wszelkich innych zysków i wpływów, pochodzących z obrotów wymienionych w granicach niniejszego statutu;
- c) z procentów i dywidend, nie podniesionych w swoim czasie, które przypadają na korzyść Stowarzyszenia.

§. 6.

Majątek Stowarzyszenia dzieli się na fundusz obrotowy i na fundusz zapasowy.

Fundusz zapasowy jest własnością ogółu członków Stowarzyszenia i będzie oprocentowany:

Fundusz zapasowy tworzy się:

- a) z wpisowego;
- b) z pewnej części zysków, jaką Walne Zgromadzenie na ten cel przeznaczy;
- c) z procentów, jakie sam fundusz zapasowy przynosi, a które doliczają się corocznie do tego funduszu;
- d) z przypadłych na rzecz Stowarzyszenia procentów i dywidendy.

Skoro fundusz zapasowy dojdzie do wysokości kwoty udziałów, dalsze powiększenie go zależy od uchwały Walnego Zgromadzenia i nie będzie uważane za zmianę statutu.

§. 7.

Fundusz zapasowy używa się na pokrycie nieprzewidzianych wydatków, oraz strat poniesionych.

§. 8.

Udziały członków stanowią własność każdego z nich, jednakże nie mogą być wycofane, dopóki członek należy do Stowarzyszenia. Mianowicie wszelka cesya, zastaw lub jakiegobądź rodzaju obciążenie udziału, jest wobec Stowarzyszenia nieważnym.

§. 9.

Udział wynosi 20 zł. Można mieć więcej, aniżeli jeden udział.

Udziały wypłaca się gotówką w całości przy wstąpieniu do Stowarzyszenia, można jednak zapłacić po 2 zł. na każdy subskrybowany udział, a resztę należy-

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych

Table titled 'Stan bierny' (Passive State) showing financial details for various associations. It includes columns for 'Tow. zaliczkowe w', 'Udziały', 'Fundusz rezerwowy', 'Wkładki oszczędności' (with sub-columns for Stan na początku, Włożono, Wyjęto, Stan z końcem), and 'Pozyczki zaciągnięte' (with sub-columns for Stan na początku, Zaciągnięte, Spłacone, Stan z końcem). Rows list associations such as Birczy, Bóbrce, Bólszowcach, Busku, Cieszanowie, Dąbrowej, Delatynie, Dobromilu, Drohobyczu, Glinianach, Jaryczowie now., Jaworowie, Jordanowie, Kańczudze, Kolbuszowej, Komarnie, Krakowcu, Krynicy, Limanowej, ziem, Limanowej, zal., Lwów, Tow. zal., Łańcucie, Makowie, Mariampolu, Milówce, Nowym Sączu, Oświęcimie, Radłowie, Rozdole, Rudkach, Sieniawie, Skałacie, Stryju, Wykotach, Zbarażu, Zborowie, Złoczowie.

tości uiszczac ratami, co najmniej po 1 zł. miesięcznie od każdego udziału. Dopóki udział nie jest całkowicie wypłacony, dywidenda nie będzie wypłacaną, lecz do udziału dopisywaną.

Zarząd Stowarzyszenia.

§. 10.

Zarząd Stowarzyszenia stanowi:

a) Dyrekcya;

b) Rada Nadzorcza;

c) Walne Zgromadzenie.

Dyrekcya.

§. 11.

Dyrekcya składa się z trzech członków, wybieranych kartkami przez Radę Nadzorczą absolutną większością głosów na lat 6 z pomiędzy członków Stowarzenia, posiadających przynajmniej 20 udziałów.

§. 12.

Członkowie Dyrekcyi urzędują lat 6. Na pierwszy raz po upływie lat 2 wystąpi jeden z członków Dyrekcyi, a w każdym z następnych dwóch lat będą ustępowali po jednemu.

Pierwszego i drugiego z występujących dyrektorów oznaczy los, później będą członkowie Dyrekcyi ustępowali kolejno, w miarę starszeństwa w urzędowaniu.

Występujący członkowie Dyrekcyi są na nowo wybieralni.

§. 13.

Członkowie Dyrekcyi legitymują się z wyboru protokołem posiedzenia Rady Nadzorczej, na którym wybór ich dokonany został.

O dokonanych wyborach należy niezwłocznie zawiadomić sąd handlowy wraz z dołączeniem odnośnego protokołu posiedzenia Rady Nadzorczej i pisemnem oświadczeniem każdego wybranego o przyjęciu wyboru.

za miesiąc Styczeń 1882.

Table titled 'Stan czynny' (Active State) showing financial details for various associations. It includes columns for 'Saldo odsetek', 'Reszta pozycy stanu biernego', 'Pozyczki udzielone' (with sub-columns for Stan na początku, Spłacono, Udzielono, Stan z końcem), 'Koszta założ. rachomości i adm.', 'Reszta pozycy stanu czynnego', and 'Gotówka'. Rows list the same associations as in the previous table.

Uwaga. Umieszczamy rachunki tylko tych towarzystw, które nam je do 15 b. m. w formie przez nas wskazanej przysłały.

§. 14.

Dyrekcya jest organem wykonawczym Stowarzyszenia; ona zawiaduje wszelkiemi interesami przedsiębiorstwa. Reprezentuje Stowarzyszenie na zewnątrz w myśl §. 15. ustawy z 9. marca 1873 Nr. 70 Dz. u. p., zawiera kontrakty w jego imieniu; załatwia kupno i sprzedaż towarów i oznacza ich ceny, przyjmuje i oddała agentów, kramarzy i sług, oznacza warunki stosunków z nimi, wykonuje władzę dyscyplinarną nad urzędnikami i innymi funkcyonaryuszami Towarzystwa — i w ogóle załatwia wszelkie sprawy bieżące podług uchwalonego przez Radę Nadzorczą regulaminu.

§. 15.

Dyrekcya załatwia sprawy kolegialnie i uchwała absolutną większością głosów.

Dyrekcya podpisuje za Stowarzyszenie w ten sposób, że do firmy Stowarzyszenia dołączają swe podpisy dwaj członkowie Dyrekcyi. Każdy z Dyrektorów ma podpis swój w formie uwierzytelnionej Sądowi przedłożyć.

O każdej zmianie w osobach dyrektorów należy zawiadomić Sąd handlowy.

§. 16.

Członkowie Dyrekcyi solidarnie odpowiedzialni są za przekroczenie ustawy i statutem określonych przepisów, oraz za każdą rozmyślną lub z niedbalstwa wynikłą szkodę przedsiębiorstwa. Dyrekcya jest obowiązana stosować się do regulaminu i instrukcyi, przez Radę Nadzorczą uchwalonych.

§. 17.

Dyrekcya, jako też i pojedynczy jej członkowie mogą być każdego czasu za uchwałą Rady Nadzorczej usunięci od urzędowania.

§. 18.

Członkowie Dyrekcyi pobierać będą za sprawowanie swych czynności wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada Nadzorcza przy zawieraniu kontraktu.

Rada Nadzorcza.

§. 19.

Rada Nadzorcza składa się co najmniej z 12 członków, przez Walne Zgromadzenie wybieranych.

Wybieralni są wszyscy członkowie, prócz członków Dyrekcyi i urzędników Stowarzyszenia.

Każdy członek Rady Nadzorczej obowiązany jest mieć przynajmniej 10 udziałów.

Co roku występuje 4 członków Rady Nadzorczej pierwsze dwie serye występujących oznaczy los. Ustępujący członkowie Rady Nadzorczej mogą być na nowo wybierani.

§. 20.

W razie wystąpienia lub śmierci którego z członków Rady Nadzorczej, ma takowa prawo uzupełnić się aż do najbliższego Walnego Zgromadzenia, które przedsięwzięmie wybór uzupełniający.

§. 21.

Rada Nadzorcza jest organem kontrolującym Towarzystwa.

W szczególności załatwia Rada Nadzorcza następujące czynności:

- a) wybierze ze swojego grona prezesa i sekretarza Towarzystwa, jako też ich zastępców;
- b) wybiera członków Dyrekcyi, zawiera z nimi kontrakty i zastępuje Stowarzyszenie w procesach, jakieby przeciw członkom Dyrekcyi prowadzone być miały;
- c) na podstawie wniosków Dyrekcyi mianuje stałych urzędników Spółki.
- d) wyznacza wynagrodzenie jej funkcyonaryuszom;
- e) uchwała regulamin czynności dla siebie i dla Dyrekcyi;
- f) ustanawia zasady prowadzenia interesów Towarzystwa;
- g) wybiera z pośród siebie corocznie Komisją kontrolującą z trzech członków złożoną, dla sprawdzania rachunków i czynności Dyrekcyi, inwentarzy, magazynów i sklepów niezależnie od Komisji rewizyjnej, przez Walne Zgromadzenie wybranej (§. 25. statutu);
- h) decyduje o lokowaniu kapitałów Stowarzyszenia;
- i) uchwała o zaciąganiu pieniężnych pożyczek;
- k) zwołuje Walne Zgromadzenie, oznacza porządek dzienny takowego, i przygotowuje przedmioty do obrad, z uwzględnieniem postanowień §. 30. statutu;
- l) stawia wnioski do Walnego Zgromadzenia, lub daje opinią o wnioskach stawianych przez członków lub Dyrekcyą;
- m) zawiesza w czynnościach dyrektorów, w razie skonstatowanych nieprawidłowości;
- n) wybiera delegata na zgromadzenia Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych;
- o) wybiera również delegata na Zgromadzenie „Gremium chrześcijańskich kupców i przemysłowców we Lwowie“;

§. 22.

Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje prezes i przewodniczy takowym. Protokoły posiedzeń podpisują po przyjęciu przez Radę Nadzorczą prezes i sekretarz, lub ich zastępcy.

§. 23.

Członkowie Dyrekcyi uczestniczą w posiedzeniach Rady Nadzorczej, wyjąwszy w swoich sprawach osobistych, z głosem stanowczym.

Uchwały Rady Nadzorczej zapadają większością głosów obecnych.

Do kompletu wymagana jest obecność 7 członków Rady Nadzorczej i 1 dyrektora.

§. 24.

Rada Nadzorcza odpowiada solidarnie wobec Stowarzyszenia za rozmyślnie wyrządzone szkody, jako też za niedbałość w sprawowaniu czynności jej powierzonych.

Komisya rewizyjna.

§. 25.

Dla sprawdzenia rachunków i ksiąg Walne Zgromadzenie wybiera kartkami absolutną większością głosów na trzy lata Komisją rewizyjną z trzech członków złożoną.

§. 26.

Komisya rewizyjna ma prawo w każdej chwili wglądać w księgi, alegala, kasę i magazyny Stowarzyszenia, oraz może żądać od Dyrekcyi wszelkich wyjaśnień.

Komisya rewizyjna obowiązana jest, sprawdziwszy co roku księgi, rachunki i bilanse, podpisać takowe ze stosownemi uwagami, i stawiać ze swój strony wnioski do Walnego Zgromadzenia co do udzielenia Dyrekcyi absolutoryum.

§. 27.

W razie dostrzeżenia nieporządków w kasie, magazynach lub rachunkowości, Komisya rewizyjna spisuje protokolarnie akt, zostawiając rozstrzygnięcie sprawy Walnemu Zgromadzeniu.

W razie dostrzeżenia ważniejszych nieporządków, Komisya rewizyjna winna zażądać od Rady Nadzorczej zwołania natychmiast Walnego Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenie.

§. 28.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie odbywa się raz do roku, w miesiącu maju.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia zwołują się w razie zachodzącej potrzeby.

§. 29.

Walne Zgromadzenie zwołuje prezes Rady Nadzorczej lub jego zastępca.

Prezes jest obowiązany zwołać Walne Zgromadzenie na pisemne żądanie członków, posiadających przynajmniej $\frac{1}{10}$ udziałów, oraz na pisemne żądanie Komisji rewizyjnej (§. 27. ustęp 2.).

Obok zażądania, ażeby Walne Zgromadzenie zwołanem zostało, należy podać na piśmie przedmioty, jakie mają być zamieszczone na porządku dziennym.

§. 30.

Na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia powinna być umieszczoną każdy przedmiot na żądanie 20 członków, jeżeli żądanie było wniesione najpóźniej na cztery tygodnie przed zwołaniem Walnego Zgromadzenia.

§. 31.

Na Walném Zgromadzeniu wolno stanowić tylko w sprawach, które były umieszczone na porządku dziennym w ogłoszeniu, zwołującym Walne Zgromadzenie.

§. 32.

Zwołanie Walnego Zgromadzenia następuje za pośrednictwem obwieszczenia, zamieszczonego trzykrotnie przynajmniej na ośm dni przed terminem zebrania w jedném z czasopism lwowskich.

§. 33.

Na Walném Zgromadzeniu obecni być mogą wszyscy członkowie Stowarzyszenia, ale tylko ci mają prawo do głosu, którzy posiadają przynajmniej jeden udział pełno wpłacony.

Członek, posiadający 1 do 5 udziałów wpłaconych, ma na Walném Zgromadzeniu jeden głos. — Członek, posiadający przynajmniej 10 udziałów, ma dwa głosy, a członek, posiadający 15 udziałów, ma trzy głosy na Walném Zgromadzeniu. — Więcej niż trzy głosy nikt mieć nie może.

§. 34.

Do kompletu Walnego Zgromadzenia wystarcza każda ilość członków obecnych, jeżeli termin zebrania był należycie ogłoszony (§. 32.).

§. 35.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów. Do zmiany statutu i powzięcia uchwały o rozwiązaniu Towarzystwa potrzebną jest obecność przynajmniej 30 członków, którzyby reprezentowali połowę udziałów wpłaconych. Gdyby Walne Zgromadzenie w takim komplecie nie przyszło do skutku, należy zwołać drugie Walne Zgromadzenie w ciągu miesiąca, z tym samym porządkiem dziennym, a wówczas rozstrzygają się na nim wszelkie sprawy absolutną większością głosów, bez względu na liczbę obecnych.

§. 36.

Walnemu Zgromadzeniu przewodniczy prezes Rady Nadzorczej; sekretarz spisuje protokół obrad.

§. 37.

Walne Zgromadzenie załatwia następujące sprawy:

- a) zmianę statutów;
- b) wybór członków Rady Nadzorczej i członków Komisji rewizyjnej;

- c) uchwała rozdział zysków i strat;
- d) udziela lub odmawia absolutorium z zarządu i przedłożonych rachunków;
- e) uchwała o nabyciu lub pozbyciu nieruchomości;
- f) uchwała wytoczenie procesu przeciwko członkom Dyrekcyi lub Rady Nadzorczej;
- g) uchwała względem przystąpienia do Związku galicyjskich spółek zarobkowych i gospodarczych;
- h) oznacza wynagrodzenie dla członków Rady Nadzorczej i Komisji rewizyjnej;
- i) na wniosek Rady Nadzorczej uchwała o rozwiązaniu Towarzystwa.

Prawa i obowiązki członków.

§. 38.

Członkiem Stowarzyszenia może zostać każdy, kto przystąpi przynajmniej z jednym udziałem i podpisze statut, lub złoży deklaracją pisemną przystąpienia do Stowarzyszenia.

Dyrekcya uchwała przyjęcie członka nowego, nie mając obowiązku motywować odmowy.

§. 39.

Przystępując do Stowarzyszenia, winien jest członek zapłacić zaraz wpisowe, którego wysokość oznaczy Rada Nadzorcza, a które na razie ustanawia się na 1 zł.

§. 40.

W pierwszych trzech latach działalności Stowarzyszenia nie można z niego wystąpić.

§. 41.

Po upływie trzech lat istnienia Stowarzyszenia wolno będzie występować członkom, zawiadamiając Dyrekcyą o tém przynajmniej na cztery tygodnie przed upływem roku administracyjnego. Każde wystąpienie staje się prawomocnym dopiero z końcem bieżącego roku administracyjnego.

Wypowiedzenie udziału lub udziałów bez wystąpienia ze Stowarzyszenia, podlega co do czasu wypłaty i odpowiedzialności, oraz praw innych, tym samym postanowieniom, jakie mają być zachowane przy dobrowolnym wystąpieniu członka ze Stowarzyszenia.

§. 42.

Śmierć nie zrywa sama przez się udziału w Stowarzyszeniu, gdyż spadkobiercy mogą wstąpić całkowicie w prawa zmarłego, tylko muszą w tym duchu złożyć oświadczenie na piśmie i podpisać statuta.

Jeżeli spadkobierców jest więcej, aniżeli zmarły posiadał udziałów, i nie nastąpi między nimi zgoda, kto ma przyjąć na siebie prawa i obowiązki członka Stowarzyszenia, w takim razie mogą wyznaczyć z pomie-

dzy siebie jednego, któryby ich wobec Stowarzyszenia reprezentował.

§. 43.

Wykluczonym być może, kto nie dotrzyma przyjętych wobec Stowarzyszenia zobowiązań. O wykluczeniu członka orzeka Rada Nadzorcza na wniosek Dyrekcyi.

Odpowiedzialność członków.

§. 44.

Każdy członek odpowiada za zobowiązania Stowarzyszenia swoim udziałem, i nadto pięciokrotną kwotą subskrybowanych udziałów swoich.

Członek ustępujący pozostaje jeszcze odpowiedzialnym przez przeciąg roku po wystąpieniu ze Stowarzyszenia.

§. 45.

Po upływie terminu odpowiedzialności członka, zwracają mu się udziały wraz z dywidendą za ostatni rok należenia do Stowarzyszenia z procentem 5 od sta, od dnia wystąpienia z Towarzystwa do dnia wypłaty.

Członek ustępujący traci prawo do funduszu zapasowego.

Bilans. Rachunki.

§. 46.

Przy układaniu bilansu uważać należy:

A) za aktywa:

- a) gotówkę kasową;
- b) zapasy towarów;
- c) wszelkie inne należitości czynne;
- d) wartość ruchomości i nieruchomości z potrąceniem procentu zużycia i kosztów zarządu.

B) za pasywa:

- a) udziały członków;
- b) fundusz zapasowy;
- c) długi Towarzystwa i wszelkie inne należitości bierne.

§. 47.

Przy rachunku zysków należy potrącić procenta od kapitałów obcych, koszta zarządu i przez pierwszych lat 10 koszta założenia, rozłożone w równej ilości na każdy rok; wreszcie sumę, równającą się 6 procent od udziałów.

Pozostała reszta rozdzieli się w następujący sposób:

15 procent na fundusz zapasowy, 20 procent na tantiemy i remuneracye do rozporządzenia Rady Nadzorczej. Reszta pozostała przypada jako dywidenda dla członków Stowarzyszenia w stosunku do udziałów.

Wypłata procentów i dywidendy następuje zaraz po uchwale, powziętej przez Walne Zgromadzenie.

Procenta i dywidendy nie podniesione w przeciągu trzech lat, przepadają na rzecz Stowarzyszenia.

Straty, podobnie jak zyski, rozdzielają się równo na każdy udział.

Rozwiązanie i Likwidacya.

§. 48.

W razie rozwiązania Stowarzyszenia, mają być przedewszystkiēm pokryte wszelkie pasywa. Jeżeli po zaspokojeniu wszelkich pretensyi pozostanie część majątku Stowarzyszenia do wolnego rozporządzenia, pokryte z niej mają być udziały do pełnej wpłaconej sumy. — Dopiero reszta pozostała po spłacie udziałów, jako zysk czysty przedsiębiorstwa rozdzieli się na udziały.

§. 49.

Pod względem rozwiązania i likwidacyi stosują się przepisy ustawy z 9. kwietnia 1873 Dz. u. p. Nr. 70.

Postanowienia ogólne.

§. 50.

Rok administracyjny Stowarzyszenia zamyka się zawsze z końcem roku kalendarzowego. Piérwszy raz bilans obejmie czas od rozpoczęcia czynności do końca następnego roku kalendarzowego.

§. 51.

Piérwsze Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia, na którēm statut niniejszy przyjęto, upoważnia Dyrekcją, składającą się z pp. ....

do przedłożenia tego statutu c. k. Sądowi krajowemu, jako handlowemu do zarejestrowania.

Ruch stowarzyszeń.

W składce na upominek dla Patrona wzięły udział dodatkowo: Kasa zaliczkowa „Nadzieja“ w Kulikowie i Stowarzyszenie oszczędności i pożyczek w Pilźnie.

Z Zarządu funduszu zaopatrzenia. Statut funduszu tego przyjęty został do wiadomości c. k. Namiestnictwa reskryptem z dnia 8. bm. l. 7.441 — Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie wpłaciło, jako nadzwyczajny datek, 20 zł. w. a., które pozostały z niezrealizowanych przez jednego członka komisji rewizyjnej marek obecności. Wpływ ten traktowany będzie w myśl §§. 4. d. i 7. al. 2 stat. — Deklaracye przystąpienia nadesłała Kasa zaliczkowa w Nowym Sączu, rozpoczynając wpłaty do funduszu od 1. stycznia b. r.

Stowarzyszenie zaliczkowe w Krakowcu. Według przeprowadzonych wyborów przez ostatnie Walne zgroma-

czenie powołano do Rady zawiadowczej: pp. Jana Dunina Rzuchowskiego na prezesa, Jana Dezdelewicza na zastępcę prezeza, Frydryka Majera na sekretarza. Dyrekcją stanowią pp. ks. Jan Szczepek, Wojciech Ksawery Komorowski i Franciszek Stadnicki.

Towarzystwo zaliczkowe i kredytowe w Rzeszowie

odbyło Walne zgromadzenie dnia 5. bm. Ze zysków z r. 1881. wypłacono: a) kwotę 4.768 zł. 96 ct. przeznaczając się na wypłacenie dywidendy po 9% od udziałów; b) kwotę 1.600 zł. na remuneracye dla 3 Dyrektorów i urzędnika rachunkowego; c) kwotę 50 zł. na zapomogę dla szkoły przemysłowej w Rzeszowie; d) kwotę 105 zł. 87 ct. na fundusz rezerwowy; razem 6.524 zł. 83 ct.

Towarzystwo zaliczkowe i kredytowe w Strzyżowie odbyło walne zgromadzenie dnia 22. z. m. Ze zysków z r. 1881. wypłacono: a) członkom Spółki 9% dywidendy od udziałów — w sumie 266 zł. 40 ct.; b) na fundusz rezerwowy 92 zł.; c) na utrzymanie bióra i pomoc kancelaryjną 562 zł. 56 ct.

Tow. kredytowe rękodzielnicóy i przemysłowców.

Dnia 12. b. m. odbyło się czwarte z kolei Walne zgromadzenie członków Tow. kredytowego rękodzielnicóy i przemysłowców w Krakowie w sali radnej, przy licznych udziałach członków.

Prezes Towarzystwa p. Teodor Baranowski zagałę posiedzenie po godz. 3 po południu. Ze sprawozdania Dyrekcyi, które zaznaczyło prawidłowy i stateczny rozwój Towarzystwa, wyjmujemy wybitniejsze punkta. W roku 1881. przystąpiło do towarzystwa 65 nowych członków, których jest obecnie 413; udziały zwiększyły się o 3.460 zł. i wynoszą razem 30.030 zł.; stan wkładek na rachunki bieżące zwiększył się o 115.008 zł.; stan weksli eskontowych zwiększył się o 77.920 zł. w porównaniu z rokiem poprzednim i wynosi razem 195.829 zł.; nareszcie reeskont weksli zwiększył się o 25.515 zł. — a z końcem grudnia 1881. r. było razem w reeskoncie 47.158 zł.

Ze sprawozdania komisji kontrolującej, która przedstawiała cały obrót kasowy, stan czynny i bierny, jako też rachunek zysków i strat, okazało się, że Towarzystwo miało dochodów w procentach 14.812 zł.; wszystkie zaś rozchody t. j. procenta zapłacone i przeniesione na rok 1882., koszta administracyi i odpisy z wartości inwentarza wynoszą razem 10.371 zł. — tak, że zostało czystego zysku za rok 1881. 4.441 zł. Po potrąceniu z zysku w myśl §. 6. statutu towarzystwa 10% na tantiemę dla Dyrekcyi, która nie pobiera żadnej stałej płacy — zostało do rozdziału 3.997 zł. która to kwota w stosunku do udziałów czyni 14³/₄%.

Podnieść tutaj musimy stosunkowo tanią administracyą w towarzystwie, gdyż ogólne koszta administracyi, t. j. czynsz za lokal, pensye urzędnika i kursora, druki i wszelkie potrzeby bióra, opał i światło wynoszą tylko 1.325 zł., t. j. nie całe 9% od ogółu dochodu.

Na wniosek Rady nadzorczej uchwaliło Walne zgromadzenie 6% dywidendy dla członków za rok 1881., t. j. kwotę 1.623 zł., na manco kasowe i remuneracye 375 zł.; do funduszu rezerwowego przydzielono 1.948 zł.; zaś 50 zł. przeznaczono na pomnik Mickiewicza.

Bilanse stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za r. 1881.

Sparr- und Credit-Verein w Drohobyczu. a) *Rachunek strat i zysków.* Zyski: Z przeniesienia z r. 1880. 514·15; z rachunku odsetek 13·005·99; przychód z conta dubiosa 7·14. Razem 13.527·28. *Straty:* Koszta administracyi 1835·55; odsetki zapłacone 5510·14; procenta funduszu rezerwowego 70·45; odpisy 515·32; czysty zysk 5595·82. Razem 13.527·28. b) *Bilans.* Aktywa: Gotówka 6.650·88; stan pożyczek 152.362·33; inwentarz 300—; różne 214·79; odsetki naprzód zapłacone 28·73; odsetki należne 187·46. Razem 159.744·19. Passywa: Udziały 25.469·61; wkładki oszczędności 112.042·72; weksle własne 11·707·41; fundusz rezerwowy z odsetkami 1945·04; odsetki naprzód pobrane 2983·59; czysty zysk 5595·82. Razem 159.744·19. Obrót kasowy 1,526·535·98. Liczba członków 400.

Towarzystwo zaliczkowe w Pilźnie, z nieogr. por; a) *Rachunek strat i zysków.* Zyski: procenta pobrane 3.428·51; naprzód wypłacone 12·79; razem 3.441·30. *Straty.* procenta wypłacone 1.642·05; naprzód pobrane 368·89; koszta administracyi 736·41; 10% zużycia mobiliów 20·84; czysty zysk 673·11; razem 3.441·30. b) *Bilans.* Stan czynny: pożyczki 23.853—; procenta naprzód wypłacone 12·79; ruchomości 187·53; gotówka 1.643·09; razem 25.696·41. Stan bierny: udziały 3.636·50; wkładki oszczędności 14.470·39; wierzyciele 5.500—; procenta przenośne 368·89; fundusz rezerwowy 1.047·52; czysty zysk 673·11; razem 25.696·41. Obrót kasowy 220.345·53. Liczba członków 398.

Towarzystwo zaliczkowe w Radławiu. a) *Rachunek strat i zysków.* Zyski: procenta pobrane 304·38; proc. przenośne 6·84; razem 311·22. *Straty:* procenta przenośne 141·14; koszta administracyi 91·50; czysty zysk 78·58; razem 311·22. b) *Bilans.* Stan czynny: Gotówka 306·52; pożyczki 4.709·50; procenta naprz. wypł. i zaległe 6·84; zapas druków 156·20; zaliczki proces. 1·34; lokacya gotówki 600—; razem 5.780·40. Stan bierny: udziały 1.245—; wkładki oszczędn. 2.594·68; wierzyciele weksłowi 1.650—; odsetki naprzód pobrane 141·14; fundusz rezerwowy 71—; czysty zysk 78·58; razem 5.780·40. — Obrót kasowy 16.199·14.

Towarzystwo zaliczkowe i kredytowe w Rzeszowie. a) *Rachunek strat i zysków.* Zyski: procenta przeniesione

z r. 1880. 1.424·82; procenta uzyskane w r. 1881. 19.663·58; razem 21.088·40. *Straty:* procenta przenośne 1.961·86; proc. wypłacone stronom 9.888·15; zasiłek funduszu rezerwowego z zysku 1881. 200—; koszta zarządu 2.471·56; zużycie ruchomości 42—; zysk czysty 6.524·83; razem 21·088·40 b) *Bilans.* Stan czynny: kasa 4.880·34; stan pożyczek 278.454·75; inwentarz ruchomości 378—; koszta sądowe 57·75; zaliczka na czynsz 200—; razem 283.970·84. Stan bierny: udziały 56.423·48; wkładki oszczędności 209.346·09; fundusz rezerw. 9.538·77; dywidenda niepodniesiona 175·81; procenta przenośne 1.961·86; czysty zysk 6.524·83; razem 283.970·84. Obrót kasowy 2,210.944·24. Liczba członków 465.

Towarzystwo zaliczkowe i kredytowe w Strzyżowie. a) *Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku odsetek 2.411·82; razem 2.411·82. *Straty:* inwentarz ruchomości 10·24; z rach. odsetek 1.259·88; koszta zarządu 220·74; czysty zysk 920·96; razem 2.411·82. b) *Bilans.* Stan czynny: kasa 691·54; stan pożyczek 32.856—; ruchomości 92·25; odsetki przenośne 325·54; koszta proces. 137·89; razem 34.103·22. Stan bierny: udziały 4.525·84; wkładki oszczędn. 24.094·75; fundusz rezerwowy 1.366·39; wierzytelności weksłowe 3.000—; odsetki przenośne 195·28; czysty zysk 920·96; razem 34.103·22. Obrót kasowy 204.520·20. Liczba członków 376.

Ogłoszenia.

W niedzielę dnia 12. marca 1881. r. odbędzie się o godzinie 3. po południu w sali ratuszowej XIV. zwyczajne

WALNE ZGROMADZENIE

Towarzystwa zaliczkowego

we Lwowie, stow. zar. z nieogr. por.

Porządek dzienny: 1) Sprawozd. Dyrekcyi z czynności za rok 1881. Referent: Wacław Dąbrowski. 2) Sprawozdanie Komisji rewizyjnej i wniosek o udzielenie Dyrekcyi absolutoryum z czynności i rachunków za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1881. (§. 75. stat.) Referent: Dr. Bernard Goldmann. 3) Wniosek komisji kontrolującej w sprawie rozdziału zysku r. 1881. (§. 77. stat.). Refer.: Dr. Wiktor Zbyszewski. 4) Zatwierdzenie wyboru jednego Dyrektora (§. 4. i 48. stat.). Refer. Dr. Karol Mały. 5) Wybór uzupełniający jednego członka Rady zaw. w miejsce p. Tad. Romanowicza, który z powodu wyjazdu ze Lwowa z Rady ustąpił (§. 25. stat.). 6) Wybór 7 członków Rady zaw. w miejsce pp. prof. Dr. Czyżewicza Adama, Fechtera Michała, Jaśkiewicza Kajetana, Dr. Łubińskiego Ludwika, Piepasa Jakóba, Dr. Schattauera Antoniego, i Dr. Zbyszewskiego Wiktora, którzy w myśl §. 24. stat. ustępują. 7) Wybór Komisji rewizyjnej na rok 1882., w myśl §. 48. ustęp i) statutu.

Walne zgromadzenia zapowiedziane: Tow. zaliczkowe w Bóbrce na 5. marca br. — Kasa zaliczkowa „Nadzieja“ w Kańczudze na 5. marca br. — Tow. Wzaj. Kredytu we Lwowie na 5. marca br.